

Nieuwsthema: Dieren op (door)reis

Themastart

Als je in deze tijd van het jaar naar boven kijkt, kan het zomaar zo zijn dat je ze ziet. Hele groepen vogels vliegen richting het zuiden om daar de winter te overbruggen. Waarom trekken vogels? En hoe weten zij welke kant ze op moeten vliegen? Je leest het in dit nieuwsthema. Volgende week kun je je verder verdiepen in het thema en werk je aan de eindopdracht.

Deze les

- Bij **opdracht 1** vul je een deel van een bekend-benieuwd-bewaardschema in.
- Bij **opdracht 2** bekijk je een video van het Jeugdjournaal. Daarna bespreek je in je groepje wat je in de video hoorde en zag, aan de hand van enkele vragen.
- Bij **opdracht 3** lees je de tekst *Vogels trekken erop los* actief. Je kunt de sleutelvragen bespreken om de tekst beter te begrijpen.
- Bij **opdracht 4** werk je aan de eindopdracht van het nieuwsthema. In dit thema werk je toe naar het schrijven van een informatieve tekst.

Opdracht 1

Een bekend-benieuwd-bewaardschema invullen

1. Vul voor jezelf de kolommen **bekend** en **benieuwd** van het bekend-benieuwd-bewaard-schema op de volgende bladzijde in. Wat weet je al over de vogeltrek? Noteer het in de kolom **bekend**. Welke vragen heb je vóór het bekijken van de Jeugdjournaalvideo en voor het lezen van de tekst? Noteer die vragen in de kolom **benieuwd**.
2. Doe nu eerst opdracht 2 en 3.
3. Na **opdracht 2 en 3** vul je de derde kolom, **Bewaard**, in. Wat moet of wil je onthouden?
4. Welke vragen heb je nog ná het bekijken van de video en het lezen van de tekst? Vul die ook in bij **Bewaard**.

Bekend	Benieuwd	Bewaard

Opdracht 2**De uitzending van het Jeugdjournaal bekijken**

Kijk en luister naar de uitzending van het Jeugdjournaal. Bespreek daarna samen de volgende vragen:

- Waar heb jij weleens ooievaars bij jou in de buurt gezien?
- Van welke dieren wist je niet dat zij überhaupt trekken?
- Waarom komen ganzen juist liever naar Nederland in plaats van een warmer land in de winter?

Opdracht 3**Actief lezen**

1. Lees de uitleg over actief lezen.

Uitleg**Actief lezen**

Actief lezen, hoe werkt dat?

- Je werkt in een groepje. Iedereen heeft een tekst.
- Je leest om de beurt een stukje hardop voor.
- Tijdens het lezen denk je hardop. Je zegt het als je een woord niet kent. Dan probeer je de betekenis te vinden. Als je een vraag hebt bij een stukje, noem je die ook.
- Samen bespreken jullie waar het stukje over gaat en of jullie begrijpen wat de belangrijkste informatie uit het stukje is.
- Onbekende woorden en vragen schrijven jullie op het werkblad of bij de tekst zelf.
- Bij elk stukje is er een sleutelvraag. Die bespreken jullie samen.

Sleutelvragen helpen je om de tekst beter te begrijpen.

2. Lees de tekst nu actief in groepjes. De sleutelvragen bij de tekst helpen je om de tekst goed te begrijpen. Bespreek ze in je groepje. Je hoeft de antwoorden niet op te schrijven.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst _____

Inleiding

- 1 Waarom moeten trekvogels zich goed voorbereiden op hun reis, en welke hulpmiddelen gebruiken zij onderweg om hun bestemming te bereiken, denk je?

Regel 9 – 19

- 2 Waarom kiezen sommige vogelsoorten ervoor om in Nederland te blijven, terwijl andere juist wegtrekken naar het zuiden?

Ooievaars

- 3 Leg uit waarom thermiek voor ooievaars een voorwaarde is om hun lange trektocht naar Afrika succesvol af te leggen. Betrek in je antwoord zowel de lichaamsbouw van de ooievaar als de manier waarop thermiek ontstaat.

Ooievaars

- 4 De tekst beschrijft dat de trekdrang van ooievaars is aangeboren, maar dat tegenwoordig een deel van de populatie toch in Nederland blijft. Hoe valt dit te verklaren?

De trektocht

- 5 Het woord **Allereerst** staat aan het begin van de tweede alinea van dit stukje tekst. Hoe helpt dit woord de lezer om de opbouw van de tekst te begrijpen? Licht je antwoord toe met informatie uit de tekst.

Trekdrift

- 6 Leg uit op welke twee manieren het natuurlijke gedrag van vogels invloed heeft op de trek.

Vogels in de weer

- 7 Waarom kan Nederland voor sommige vogelsoorten een eindbestemming zijn, terwijl andere vogels Nederland juist verlaten om elders te overwinteren?

Wintergasten

- 8 De kleine zwaan legt een lange afstand af om in Nederland te overwinteren. Waarom zou deze reis de moeite waard zijn? Gebruik informatie uit de tekst én je eigen kennis.

Na het lezen

- 9 Welke vaardigheid van trekvogels vind jij het meest bijzonder: navigeren, het gebruik van thermiek of het afleggen van grote afstanden? Leg je keuze uit met informatie uit de tekst.

Opdracht 4**Werken aan de eindopdracht****Uitleg****Eindopdracht**

Aan het eind van het nieuwsthema ga je een informatieve tekst schrijven over het trekken van dieren. Vandaag ga je het eerste stukje schrijven. De doelgroep voor jouw tekst zijn jouw klasgenoten. Denk hieraan bij het formuleren van zinnen en het gebruiken van bepaalde woorden.

1. Beantwoord de volgende vragen met goede Nederlandse zinnen.
Om welke redenen gaat een vogel trekken? Leg iedere reden kort uit.

2. Noteer een voorbeeld van een vogel die trekt. Noteer hieronder alvast enkele zaken over dit dier, zoals wanneer hij vertrekt en waar de reis naartoe gaat. Kun je ook al achterhalen waarom hij ieder jaar afreist?

3. Op welke manier wordt de trektocht bepaald? Maak hierbij onderscheid in de volgende zaken: het moment van vertrek, de route en het doel.

Vooruitkijken

Verder lezen

Wil je meer weten over dit onderwerp? In deze bron lees je meer over de totstandkoming van een unieke video waarin migratie van dieren zichtbaar wordt. [*Hoe dieren wereldwijd migreren*](#) (unieke video en toelichting daarbij)

In deze bron lees je over 9 extreme migraties van dieren. [*9 extreme migraties in het dierenrijk*](#)

Op www.jeugdbieb.nl/nieuwsbegrip vind je boeken, websites en filmpjes die bij het thema passen.

Volgende week ga je je verder verdiepen in het onderwerp *Dieren op doorreis*